FRANCKESCHE STIFTUNGEN

Alte Drucke

Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauin[a]e Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

De pedaneis iudicibus. Rubrica.

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150729

Visual Library

ni ordinariæ:cum arbiter habeat procedere eo modo quo iudex. Vnde cum poſsit procedere vt iudex non debet procedere vt arbiter:ſed arbitrator non habet neceſſe procedere vt iudex: ſed procedit de bono & æquo:& poteſt de iure vnius auferre, & dare alteri in parua tamen quantitate.quod facere nõ debet iudex. vt in l.ſi de meis aliâs incipit. Idem Pompo.§.fi.ff.de arbi. nõ fit ergo iniuria iuriſdictioni ordinariæ de tali cõpromiſſo.facit qđ no.in l.j.§.& poſt operis.ff.de ope.no.nun. † Allegatur etiam ꝙ
1 arbitramentum arbitratoris dicitur potius conuentio ſeu tranſactio,quã dicatur ſententia:nõ tamen eſt propriè tranſactio.quę dicitur fieri aliquo dato,vel retento.ideo poteſt arbitrator in totum abſoluere:vel in totum condemnare.ſi ſibi videtur iuſtum: abſq; eo quod auferat aliquid vni parti: & det alteri. quod non eſſet propriè tranſactio.vt s.de tranſac.l.tranſactio.& iſta no.per Bar.in l.quod ſi epheſi.§.j.ff.de eo quod cer.lo. & de his qui no.
1 infa.l.qui iuſſu.† Vltimò no.in ver.[ne prouinciales.]ꝙ non eſt quis trahendus extra locum ſui domicilij : & ideo reſcripta per quæ impetrantur iudices extra locum ſui domicilij. ſunt odioſa & reſtringenda:quod dic vt in c.ſtatutum.de reſcri.li.vj. & iſta eſt etiam ratio.ꝙ actor tenetur ſequi forum rei:vt in l.ij.j. de iuriſd.om.iudi.licet ergo quis ſortiatur forum in pluribus locis: in vno,ratione originis:in alio, ratione contractus: in alio, ratione domicilij:in primis duobus nõ poteſt conueniri:niſi ibi reperiatur.non tamen tanquam viator:ſed habens per gulam,vel arma num.licet non domicilium,ne trahatur extra domicilium:ſed in loco domicilij.bene poteſt conueniri:licet ibi non ſit pręſens:quia ſaltem eſt præſens familia : & poterit contra eum procedi facta citatione ad domum.ad quod vide quod no.Bal.in l.aſſumpto.§.filius.ff.ad municipa.

1 Illud dicitur fieri illico quod fit intra triduum:ſed non ſemper hoc eſt uerum.
2 Quando eſt diſcordia inter partes,pertinet ad iudicem concordare.
4 A ſententia arbitrorum de quibus hic,appellatur.ſicut à ſententia iudicis, & quòd non appelletur ad iudicem recuſatum.ſed ad quem?
5 Quando iudex appellationis confirmat ſententiam , debet eam mittere executioni : non primus iudex.& quid ſi appellatio remaneret deſerta?

LEX XVI.

1 CVm ſpecialis. † Libellus recuſatorius debet offerri coram recuſato:ſi eſt pręſens.aliâs coram iudice illius loci vbi eſt pars. qui iudex debebit partes cogere ad arbitros eligendos : quorum ſententia per primum delegatum executioni mandabitur:ſed ſi appellet, debet ad primum delegantē appellari.† No.ibi illico autem ,id
2 triduum:ꝙ illud dicitur fieri illico.ª quod fit intra triduũ.hoc nõ eſt ſemper verum.nam pactum non dicitur fieri incontinenti iuxta contractum veſtitum,niſi fiat antequam partes habeant cõtractum pro abſoluto.ad hoc vt inſit , & actionem producat. vt no.in l.iuriſgentium.§.quinimò.ff. de pac. ſed quantum ad purgationem moræ quæ fit.ſi fiat incontinenti vel infra modicũ tēpus,diceretur fieri incontinenti,vt in l.& ſi poſt tres.ſi quis cau. Item ſi ſpoliatus recuperaret poſſeſsionem infra triduum, diceretur recuperaſſe incontinenti.& ſic licitè.aliâs ſecus.vt no.in l. ij.§.eum igitur.ff.de vi & vi arma.iuncta l.qui poſſeſsionem.eo. Item an arbitri cogantur? dic vt no.in c.ſuſpicionis. de offi.
3 dele.† Item no.ibi.[electione videlicet &c.]ꝙ quando eſt diſcordia inter partes,pertinet ad iudicem concordare:ideo ſi non cõcordant in formatione puncti mittendi ad conſiliũ ſapientis,ipſe iudex debet formare punctum.ad hoc.ff.de bo.autho.iud. poſ.l. in conditione.§.fi.& ibi no.& facit l.in copulandis.j. de nup. Itē Bar.in l.à diuo pio.ff.de re iudi.in prin.circa finem.in verſi.exequutione negotij prout exponitur , id eſt iudice delegato recuſato. dicit ꝙ delegatus à principe etiam de iure ciuili poteſt ſuam ſententiam mittere executioni.& dicit eſſe caſum hic.Nam ſi mittit ſententiam arbitrorum,qui vice eius funguntur,vt hic patet.ergo & ſuam. de iure autē canonico clarum eſt ꝙ intra annũ hoc facere poteſt.vt in c.quærenti.de offi.dele. ſed delegatus ab inferiori à principe non poteſt: ſed debet eam mittere ad delegantē.
4 vt ibi.† Item no.ꝙ à ſentētia iſtorum arbitrorum appellatur.ᵇſicut à ſententia iudicis.Item ꝙ non appellatur ad ipſum iudicem
5 recuſatum:ſed ad ipſum qui delegauit.† Vlti.no. & ad hoc allegatur.ꝙ quando iudex appellationis confirmat ſententiã, ꝙ debet eam executioni mandare.non primus iudex:quia prima ſententia eſt transfuſa in ſecundam:ſed ſi appellatio eſſet deſerta,& ſic prima ſententia remaneret firma , debe- ret executioni mãdari per iudicem primũ. ita cõmuniter tenetur.& ꝓbatur s. de epiſ. audi.authē. ſi quis litigantium.& ibi no.& in l.tale pactum.§.qui prouocauit.ff.de pactis.& l.furti.§.j.ff.de infa.

a ¶ Illud dicitur fieri illico. Adde l.ſi quis. in §.ſimpliciter.ff.de verbo.obliga.

b ¶ Iſtorum arbitrorũ appellatur. Adde Alberi.in l.j.C.de arbi. Bal.in l.ſi ſeruus plurium.ff.de leg.j. doc. in c.ab arbitris.de officio delega. lib. vj.

c ¶ Argumentũ à rub. Adde l.ſi vno.ff.loc. glo.in l.ſi qui.de cõdi.inde. gl. in c.vno. de cle. percu. gl.in c. j.de offi.dele.li.vj.& per Alex.de Imo.& doc.in rub.ſeu in l.j. ff.ſi cer.peta.

De ſportulis & ſumptibus in diuer. iudi.faciendis & de executoribus litium. Rubrica.

No.quia de prima & ſecunda parte huius rub.nihil tãgitur in nigro : ſed ſolùm de vltima parte:ſcilicet executoribus.& ſic rubri.eſt generalior quàm nigrum.quandoq;
1 econuerſo.& no.j.de relig.& ſump.fu.† Et
c ideo dicit glo.ꝙ argumentum à rubrica ᶜ nõ ſemper eſt bonum. licet glo.in l.j.j.ne fideiuſ.do.den.ante fi.glo.magnæ videatur dicere contrarium:ita no.in authen.de ince.nup.in princip.in glo. quæ incipit.hoc generale.

2 Punitus pecuniariter de uno delicto,ſi non eſt ſufficienter punitus , quia exigit pœnam corporalem,iteratò punitur per alium iudicem.
3 Delegati à principe , uel ad uniuerſitatem cauſarum, poſſunt ſibi aſſumere nuncios & executores quos uolunt : & ipſos remouere , & pecuniariter punire & quid in alijs delegatis?

LEX. I.

1 QVisquis. † Executor qui fui in prin.cauſæ perſeuerare debet in ea vſq; in finem : niſi ex iuſta cauſa fuerit remotus.quod facere poteſt quilibet iudex de executore quē ipſe eligit:& ipſum etiã punire pecuniariter.Et ſi exceſſus mereatur corporalem punitionem, etiam illam poteſt imponere.ſi eſt de magnis iudicibus habētibus imperium:ſed ſi de paruis,remittitur ad ſuperiorem.h.d.cum l.ſeq. Primum dictum nõ ſeruatur:cum in curia iudicis ordinarij ſint plures nuncij.ſi feci aduerſarium ſemel citari per vnum,poſſum poſtea facere citari per aliũ;quicquid hic dicatur de hoc per Bar. in l.cum ſententia.j.de ſen.notarius tamen qui incipit ſcribere in vna cauſa,debet perſeuerare vſq; in finem:& nõ alius debet ſurrogari.niſi ex iuſta cauſa.vt no.in auť.de hęre.& fal.§.ſi verò abſunt.in glo.ſuper verbo inuentarium.& facit l.in fraudē. §. quoties.in l.j.in verbo manu commētarienſis.ff.de iure fiſ.& vide omnino quod no.Bal.poſt Guli.de Cu.in l.repetita. in fi. de epiſ.
2 & cle. † No. etiam in iſta l.[omnibus iudicibus.]quod punitur pecuniariter de vno delicto,ſi non eſt ſufficienter punitus, quia exigit pœnam corporalem, iteratò punitur per alium iudicē ſe-
3 cundũ Bal.& de hoc habetur in c.at ſi clerici.extrà de iudi.† Et dicit Guli.quod delegati à principe,vel ad vniuerſitatem cauſarum,poſſunt ſibi aſſumere nuncios:& executores: quos volunt. & ipſos remouere,& pecuniariter punire: ſed alij delegati ab ordinario,& non ad vniuerſitatem cauſarum , non debent eligere nec aſſumere niſi de nuncijs deputatis in curia ordinarij:& ſi eſſet ſibi datus ſpecialiter ab ipſo ordinario delegante , non poſſet ipſum mutare ſine illius licētia : & per hoc ſunt expeditæ oēs gl.

De pedaneis iudicibus. Rubrica.

2 Si partes ſciēter litigauerũt corã delegato à iudice incõpetente,an ualeat proceſſus?
3 Quid ſi delegans erat competens ad cognoſcendũ de cauſa,tamen non poterat delegari?
4 Cauſa appellationis an poſsit delegari?

LEX. I.

1 PRocuratori. † Delegatio facta à iudice incompetenti non valet:nec ſententia lata per dictum delegatum.hoc dicit.ſic j.titu.j.l.j.dic vt ibi: quia plura requiruntur ad hoc vt valeat delegatio facta ab ordina-
2 rio.† In glo.ſi quæritur de duabus quęſtionibus. Prima ſi partes ſcienter litigauerunt coram iſto delegato,an valeat proceſſus?& tenet iſta glo.quod non.iſta glo. verum dicit ſi iſte delegatus nullam habebat iuriſdictionem ordinariã:ſed erat ſimplex priuatus.& ita probat l.priuatorum.quam allegat:ſed ſi habebat iuriſdictionē ordinariam, puta procurator cæſaris delegauit inter duos priuatos,puta poteſtatē.vel magiſtratũ munici-

palem,quod poteſt fieri.vt l.prætor.ff.de iuriſ.om.iudi. & tunc
eſt diſtinguendum.Aut litigauerunt coram eo tanquàm delega
to:quod poteſt comprehēdi ex actis:& tunc idem. Aut tanquā
ordinario.& tunc valent acta & ſententia.poſito ꝙ illi nō eſſent
de ſua iuriſdictione ordinaria. tanquàm prorogata iuriſdi. vt in
l.j.ff.de iudi.& j.de iuriſdi.omni.iudi.l.j.& ita no. per Cy.in l.j.j.
3 titu.j.vbi eſt ſimilis gloſ. † Item quæritur gloſ.quid ſi delegatus
erat competens ad cognoſcendum de cauſa,tamen erat talis cau
ſa quæ non poterat delegari.iuxta no.in l.ſeq.ſi partes ſcienter li
tigant coram delegato:& non opponitur iſta exceptio cōtra de-
legationem,an valeat iſte proceſſus?glo.tenet quod non.quam
tene menti:licet enim partes poſſunt facere iudicem competentē
ex prorogatione:qui prius non erat competens: & ſic darent ſibi
iuriſdictionem:non poſſunt tamen facere quod cauſæ quæ pro-
hibent delegari à iure poſsint delegari:quia fauore publico ema
nauit prohibitio:cui non poſſunt renunciare.vt in l.ius publicū.
4 ff.de pac.† Item no.glo.dum dicit de cauſa appellationis.quod
illa cauſa non poteſt delegari. & ita quidam intelligunt authen.
ad hęc ſ.de iudi.vbi allegaui iſtam glo.ſed communiter tenetur
contrarium. & de iure canonico clarum eſt. vt patet in c.ſuper
queſtionum.extrà de offi.delega. & ad authen.reſpondetur. qđ
ibi alius eſt intellectus.vt ibi dixi.

2 ☞ *A delegato appellatur ad delegantem: & quid ſi appellatur à ſubdelegato?*

LEX. III.

1 PLacet vt iudicibus.† Delegati de qua cauſa cognouerint
iudicare debent: nec poſſunt ad delegantem appella-
re.hoc dicit. In tex.ibi.[ad iudicium prę ſidiale.]id eſt
ad præſidem,qui eis delegauerat.Et no.quod regulariter prohi-
bita eſt relatio ad ſuperiorem ordinarium. ſed ad principem ali-
2 quando permittitur.vt in titu.j.de rela.in l.j.in fin.† No.quod à
delegato appellatur ad delegantem. Quid ſi appellatur à ſubde
legato eo caſu quo poteſt ſubdelegari,an appellabitur ad ipſum
delegatum delegantem. An autem ad primum delegantem?di-
ſtinguitur inter delegatum principis , & delegatū ab ordinario.
quod dic vt in l.j.ff.quis & à quo appelletur.in fi.per Bar.& tan
gitur.j. titu.j. in fi.ſecundùm diuerſas lecturas. Et emanauit iſta
l.cōtra delegatos ab ordinario:qui poſtquam audiuerant de cau
ſa,non audebant dare ſententiam. ſed remittebant ad delegantē
vt daret. quod procedit ex miſerrimo animo. vt in l. properan-
dum.§.ſinautem vtraque. & hic prohibetur ne hoc fiat : quia de
qua re cognouerit iudex de ea quoque pronunciare debet.vt in
l.de qua re.ff.de iudicijs.

LEX. IIII.

1 PLacuit quoties.† Si iudices delegati cau-
ſas terminare impediunt,
debent alij ſurrogari loco ipſorum.hoc dicit. Et ſi hoc
impedimentum erat longo tempore duraturum.ſecus
ſi breui.& in l.ſi longius.ff.de iudi.in princi.& l.ſi legationi. Su-
perior ergo lex loquitur quando poterat expedire,& nolebat:&
tunc alius loco eius non ſurrogatur.hic quando non poterat. Et
Guli.de Cu.allegat iſtam l.in l.& quia.ff. de iuriſ.om.iudi. ad li-
mitationem.l.iudicium ſoluitur.ff.de iudi.vbi habetur: ꝙ ſi ſupe
rior iudex,vel delegans poteſt inhibere inferiori vel delegato ne
in cauſa procedat,& delegationem vel iuriſdictionem reuocare.
& tunc ſoluitur iudicium:dicit ipſe ꝙ hoc poteſt facere,quando
aufert ab vno,& committit alteri.vt hic:ſecus ſi non committe-
ret. iſtud non eſt verum. nec probat iſta l.quia loquitur quando
delegatus non poterat cognoſcere propter impedimētum ſuper
ueniēs.& ſic delegās nolebat ad ſe aduocare cauſam: ſed ipſum
alteri committere quod poteſt:ſed ſi vellet ad ſe aduocare,& de-
legationem reuocare:poſſet etiam lite conte.quia delegatus non
efficitur dominus lit.per conteſtationem:vt in d.l.iudicium.diſ-
fert tamen an vetet procedit per eum:& ſoluitur iudicium:an ad
ſe aduocet:& tunc eodem ſtatu ad eum deuoluitur. vt dixi ſ. de
iudi.nō recordor vbi.& in c.intimaſti. de appel.& dictum Guli.
* reprobat*Bar.in l.& quia.ff.de iuriſ.om.iudi.dicens ꝙ iſta l.nō
2 probat*dictum ſuum.† In tex.ibi.[alium in locum eorum.]dic
quod recipiet cauſam in illo ſtatu in quo erat apud primum.Sed
quantū tēpus habebit ad expediendū cām? videt ꝙ tantū tēpus
integrū.quantū habebat primus.per l.ſi iudex.ff.de iu.ſed illa lo
quitur qn̄ finitū erat tēpus primi. & alius poſtea ſibi ſurrogatur
ſine pfinitione tēporis.Sed ſi nō erat finitū,videt ꝙ habeat illud
tantū ꝙ reſtabat primo,& etiā tertiā partem temporis vltra.put
dicit in l.pperādū.§.ſinaūt in medio ſ.de iudi,vbi ſupplet vſq;
ad tertiam partem temporis inſtantiæ:ſi tantum non ſupererat.

LEX. V.

1 QVædam ſunt.† Cauſæ minores,vel infimæ
iuriſditionis poſſunt per ordi-
narios ad nutum alteri delegari:ſiue impediantur ipſi
procedere,ſiue non.hoc dicit.Et dicunt infimę iuriſ-
ditionis cauſæ breues.puta ad duos.vel tres,aut quatuor aureos
in qbus plus expēderetur litigādo quā eſſet ſumma quæ petitur
vt auth.niſi breuiores.j.de ſentē.ex breui.reci.& in authē.de iu-
dicibus.§.ne autē.& l.id eſt vſq; ad duos aureos. ff.de dolo. vel
etiā maiores ſummæ,vſq; ad trecētos aureos.quæ dicunt mino-
res:non infimæ.ſed ſi trāſcēdūt trecentos aureos.ſunt magnæ iuri.
Et licet olim poſſent delegari ante l.ij.ſ.eodē per illā.l.ſtatuit ꝙ
nō delegenter in totū:ſed ſolum quò ad audiētiam,reſeruata ſen
tentia.niſi ordinarius propter publicas occupationes, vel cauſa-
rū multitudinem impediatur in eis procedere:quia tūc poterit
committere plenariè quò ad audientiam. & etiam ſententiam:
iſte eſt caſus illius.l.difficilis.quæ per prædicta remanet clara,
& ſic neceſſarium fuit primò videre hanc legem.quæ prima fa-
cie videtur illis contrariari.

2 ☞ *Ea quæ ſunt meri uel mixti imperij,an poſſint delegari?*

LEX. II.

1 PLacet nobis.† Iſta l.reputatur difficilis,& di
cit Barto.quòd reputat eam dif
ficiliorum quàm aliquam quæ ſit in codice:& hoc nō
eſt ꝑpter aliud,niſi qđ oportet diuinare in intellectu
eius:& diſtinguere illa quæ nō reperiūt ꝑ tex.diſtincta,cuius rei
gratia eſt ſciendū quòd iſtud verbum iuriſditio eſt verbum ge
nerale:quia eſt poteſtas de publico introducta.vt notat in l.pri-
ma de iuriſditione omniū iudicum.cum neceſsitate iuris dicen-
di et ęquitatis ſtatuēdę.quę diffinitio cōgruit ſingulis ſpeciebus
ipſius.Sunt autem tres ſpecies iuriſditiōis in genere ſumptę:ſci-
licet merum imperiū.quod cōſiſtit in illis quæ expediuntur iu-
dicis officio nobili.& ad publicam vtilitatē.vt eſt cognitio cau-
ſarum criminalium.Item mixtum qđ expeditur iudicis officio
nobili.tamen ad priuatam,non publicam vtilitatem. vt mitto
quem in poſſeſsionem ex primo vel ſecūdo decreto:vel daretu-
tores & curatores.vt in l.iubere cauere.& l.imperium.ff.de iuri
di.omni.iudi.Item eſt ſimplex iuriſditio.quæ cōſiſtit in his quæ
expediuntur iure actionis.non autem officio iudicis,& ad priua
tam vtilitatē.vt ſunt cauſæ pecuniariæ:vel quæ ad æſtimationē
pecuniæ poſſunt deduci.Concedere ergo reſtitutionē in integ.
eſt de imperio mixto.qa expeditur iudicis officio nobili. & ad
priuatam vtilitatem.Quælibet autem iſtarum trium ſpecierum
habet ſex gradus.ſecundū ꝙ conſiderauit ſubtiliter Bar.puta in
ueſtigando.in d.l.imperiū:dicens ꝙ eſt imperium merum,ma-
ximum,maius,& magnum.paruū,minus, & minimum. in ſin-
gulos gradus exēplificat.Similiter & mixtum.& ſimplex iuri-
ditio.ꝙ eſt reperire maximum gradum iuriſditionis.vt cogno-
ſcere de cauſa liberali.de qua loquitur ſi.huius.l.& illa nec olim
nec hodie poteſt delegari:niſi eo modo quo merū imperium. &
hoc vult iſta.l.in fin.Item maior iuriſditio, vt ſunt cauſæ pecu-
niariæ,quæ expediuntur iure actionis. tamen in defectum vel
propter paupertatem non valentis ſoluere, deuenitur ad pœ-
nam corporalem.vt in l.diuus.ff.de iniur.& iſtę ſimiliter ſecū
eum nō poſſunt delegari. Itē magnæ iuriſditiōis ſunt cauſę tran
ſcendētes ſummā trecentorū aureorū.vt in authē.de defen.ci.
§.& iudicare.& de iſtis loquit principium huius.l.dicens quod
olim delegabātur indiſtinctè maximè quādo præſides nō pote
rant in eis vacare:propter quodcūq; impedimentū etiam leue.
hodie vult ꝙ non delegent:ſed per ſeipſos cognoſcant:ſi nō ſint
impediti magno impedimento:& hoc vſque ibi,[ita tamen.]&
cum iſto principio coniūge ver.[ꝙ vſque adeo.] Nam poſſet q̇s
dicere per diminuuntur iudicia prę ſidum plus quā eſſent prius
quia olim poterant cognoſcere & delegare:Reſpondetur quòd
poterunt delegare cognitionem,ſed reſeruare ſibi iudicia.& ſen
tētias.ita intelligūt doc.illū ver.Si verò ſint occupati magnis oc
cupationibus publicis:vel multitudine cauſarū,poterūt ex toto
delegare quò ad cognitionem.& quo ad ſententiam. vt in ver.
[ita ta

[in tamen.] vſq; ad ver. [quod non ita.] quę intelligunt ita doc. & glo. quid autem de cauſis meri imperij, quæ olim nullo modo poterant delegari? quia non competebant iure magiſtratus. niſi propter abſentiam præſidis vt in l. j. ff. de offi. eius cui man. eſt iu riſ. & in §. j. Reſpondetur in ver. [quod nõ ita.] ꝙ nec hodie poſ ſint delegari. quia quod s. dictum eſt. vt poſsint cauſæ delegari propter magnas occupationes. procedit in cauſis ſimplicis iuriſ. magnæ nec medię. quę olim indiſtinctè delegabantur hodie nõ indiſtinctè. ſed ſecundũ quod dictum eſt per hoc tamen non intendit aliquid immutare in illis quæ nullo modo delegabantur. vt erant cauſę meri imperij. in quibus ex offi. ſuo nobili habebat cognoſcere ad publicam vtilitatem. & idem de mixto imper. vt d. l. iubere cauere. fallit tamen hoc quando eſſet impeditus ꝓpter abſentiam. vt d. l. j. de offi. eius cui man. eſt iuriſ. Nec etiam intendit aliquid immutare in cauſis liberalibus, in quibus agitur de ingenuitate & libertinitate: quæ ſunt maximæ iuriſ. nã nec olim nec hodie vult ꝙ illæ poſsint delegari. h. d. iſta l. ſic planè declarat. In quo ergo caſu loquitur. l. fi. huius titu. cum etiam aliæ. ll. quæ indiſtinctè videntur permittere præſidi vt cauſas ſuæ iuriſ. delegare poſsit. Reſpondetur in paruis & minimis: vt à trecẽtis infrà. Et per prædicta remanent expeditæ oẽs glo. quę nil aliud faciunt niſi ꝙ tendunt ad declarationem literæ. ſed melius habetur per prædicta quã per gloſ. In prin. ibi. [in quibus ꝙ ipſi non poſſent cognoſcere.] id eſt non poterant. nõ tamen intelligas de impotẽtia iuris: quia imò poterant cognoſcere, ſi volebant: quia habebant iuriſdictionem & merum imperium. vt in l. illicitas. §. qui vniuerſas. de offi. præ. ſed intellige non poterant impotentia facti. etiam propter alias occupatiões, etiam minimas. ſed hodie non poſſunt propter magnas. de quibus in ver. [ita tamen.] propter minimas non: vel etiam nullas non debent delegare. ſed per ſeipſos cognoſcere. vt ſtatim ſequitur. limitando tamen vt dicitur in ver. [quod vſq;.] vt non poſsint delegare: quó ad iudicia. i. ad ſententias. ſed eas ſibi reſeruare: quantum verò ad cognitionem & audientiam poſſunt. ſicut olim poterant. † In tex. ibi. [vel per occupationes publicas.] ſubaudi etiam ſi propter eas non habebant ſe abſentare, propter quas merum & mixtum imperiũ non poterant olim delegari. nec etiam hodie poſſunt per hanc l. vt j. ſequitur in ver. [quod non ita.] ſed ſi habebant ſe abſentare pro re publicam: poterat olim imperium merum vel mixtum delegari. vt in l. j. de offi. eius cui man. eſt iuriſ. hodie etiam poterit non obſtante eo quod dicitur in ver. [quod non ita.] In tex. ibi. [iudices dandi habeant poteſtatem.] ſcilicet in totũ nihil ſibi reſeruando aliâs non differret iſte caſus de magnis occupationibus à paruis. In tex. ibi. [quod non ita.] quaſi dicat ꝙ s. diximus procedit in his quę olim poterant delegari. & indiſtinctè delegabãtur. nos volumus quod indiſtinctè delegãtur. & ſic volumus reſtringere, & non ampliare poteſtatẽ delegandi. vt vbi olim fiebat, hodie non poſsit. nec etiam licentiam delegandi cauſas ingenuitatis & libertinitatis: quæ non ſunt de iuriſdictione ſimplici. ſed maxima. imò volumus quod ipſi præſides per ſemetipſos cognoſcant. vt in fi. Or ſufficiant iſta. In gl. j. ibi. [vel dic cauſas pecuniarias.] Dic hæc vera per id quod ſequitur in glo. ſuper gl. fi. quæ opponit contra fi. huius l. vbi dicitur ꝙ pręſides ipſi habent cognoſcere de cauſa ſtatus, & non delegare. contra de l. j. j. de or. iu. vbi dicitur ꝙ præſes non poterat cognoſcere de cauſa ſtatus. multæ dantur ſolutiones. ſed iſta eſt vera: quia iſta l. nõ intelligitur ꝙ non poſſet propter defectum ſuæ iuriſdictionis. imò poterat. ſed propter qualitatem perſonæ. de cuius. ſtatu agitabatur: quia erat pupillus, quo caſu de quæſtione ſtatus non debet cognoſci durante pupillari ætate. ſed debet differri in tẽpus pubertatis. vt in ti. ff. de car. edi. Et hoc quãdo principaliter cognoſcitur: ſed incidenter poterat cognoſcere. vt ibi habetur. Cætera quæ ſunt in glo. ſunt impertinentia quo ad intellectum huius l. ſed pertinent ad titu. ff. & C. de carbo. edicto. Non ſunt alia.

Qui pro ſua iuriſdi. iudices dare dariue poſſunt. *Rub.*

Quæ requiruntur, ut ualeat delegatio facta ab inferiore à principe?
Delegatio facta ab eo qui eſt electus ad officium conſulatus antequam ingrediatur prouinciam, qualiter confirmetur eo poſtea regrediente?
Quando cauſa non erat de iuriſdictione delegantis. tamen delegatus bene erat, an ualeat delegatio? & uide nume. 5.
Si præſes delegauit magiſtratui municipali, an ualeat delegatio?
Si aliquis tanquam delegatus (cùm non eſſet) proceſſit in cauſa, & poſtea ordinarius hoc ſciens ratificauit, an ualeant acta?
7 *Conſenſus partium non poteſt facere ſententiam nullam recõualeſcere, ut ualeat tanquam ſententia. ſed ut pactum ſic.*
8 *Atteſtationes nullæ an poſsint conſenſu partium ualidari?*
9 *Delegatus principis an poſsit ſubdelegare cauſam quæ non erat delegabilis, niſi ex ſpeciali priuilegio principis?*
Delegatus principis non utitur omni priuilegio principis.
Delegatio facta per principem mortuum uirtute legis ſcriptæ: an ſit maioris efficaciæ quàm facta per principem uiuentem?

LEX VNICA.

1 IN cauſarum. † Non poſſunt delegari cauſæ quę non pertinent ad iuriſdictionem delegantis: delegatus tñ principis omnem cauſam ſibi delegatã ſubdelegare poteſt, quia nulla cauſa eſt quæ nõ pertineat ad iuriſdictionẽ principis: & per cõſequens illa quę per eum delegatur pertinet ad iuriſdictionem delegati: & cũ appellatur à ſubdelegato delegati à principe appellatr̃ ad ipſum delegatum. ſecundũ vnam lecturam. quę dicit ad eos: vel ad ipſum principem omiſſo medio. i. ipſo delegato ſubdelegante. ſecundũ aliam lecturã. quæ dicit ad nos. h. d. Et quia iſtæ duæ lec. ſunt inuicem contrariæ, tamen aliquando eſt verum vnum. aliquando aliud. dic vt no. in l. j. in fi. ff. quis & à quo appelletur, quia ſi quis delegatus eſt à principe: & poſtea ſubdelegat, ſi aliqd ſibi de iuriſdictione reſeruat, appellatur ad eum: non ad principem. & ita declaratum eſt de iure canonico in c. ſuper quęſtionum. de offi. dele. & iſto modo procedit prima lec. vt dicat ad eos. Si intelligimus in delegato principis. Si autẽ nihil ſibi reſeruat, appellatur ad principẽ: & tunc procedit ſecunda lec. dum dicit ad nos. Sed ſi loquimur in delegato ab ordinario in eo caſu quo poteſt ſubdelegare, appelletur ad ipſum ordinarium omiſſo delegato: qđ
2 dic vt hic plenè no. per Bar. in fi. Tria ergo † requiruntur ad hoc vt valeat delegatio facta ab inferiore à principe. Primum. ꝙ ipſe ſit ordinarius iudex: quia delegatus non ſubdeleget. vt in l. iudices. s. de iudi. Secundũ eſt. ꝙ cauſa quã delegat pertineat ad ſuã iuriſdictionem ordinariam. aliâs non valet vt in l. j. s. ti. j. Tertiũ eſt. ꝙ cauſa de ſui natura ſit delegabilis: quia non ſit de imperio mixto, vel mero: vel non ſit de maxima iuriſdictione: vt in l. placet. & in l. ij. s. ti. j. ſed de iuriſdictione ſimplici, quæ competit iure magiſtratus: vt in l. j. §. ſi verò. ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſ. Eſt & quartum. ꝙ delegetur in caſu in quo datur licẽtia delegãdi, ſi eſt delegabilis. non ſimpliciter: ſed in certo caſu. vt in d. l. ij. circa prin. Eſt & quintum quod requiritur. vt non valeat delegatio: ſed vt delegatus poſsit compelli delegationem acceptare: ꝙ ipſe ſit de iuriſ. delegantis. aliâs licet valeret delegatio, compelli
3 non poſſet. † In gl. j. ibi. [niſi in caſu quando confirmatur.] dic. ſ. delegatio facta de cauſa non pertinente ad iuriſdictionem delegantis: & dic. [confirmatur]. ſ. ex cauſa de præterito: quia ibi proconſulerat electus pro offi. conſulatus: nondum tamen fuerat ingreſſus prouinciam: & ſic nondum habebat iuriſdictionem, vel exercitium: & tamen cauſam delegauit, non valuit delegatio: ſed ipſo ingrediente prouinciam confirmatur ex cauſa habente originem ante delegationem: confirmatur tamen ex nunc nõ vt ex tunc. vt ibi habetur. & no. j. in alia gl. hic autem in prin. nõ ſuper
4 uenit cauſa cõfirmans: ideo nõ valet. † In gl. ibi. & no. ꝙ hic. No. quod in prin. iſtius l. & qđ j. ſubijcitur. in ſequenti caſu. ſupple. ſ. in ver. [qđ ſi qs.] vel dic ꝙ iſta eſt diuinatio, qđ ambo caſus poſſunt intelligi eodẽ modo. ſ. qñ cauſa nõ erat de iuriſdictione delegantis: tamen delegatus bene erat. & in prin. dicitur qđ nõ valet delegatio in ver. [qđ ſi quis.] quia qđ geſtum eſt corã eo nõ valet: verum qa hic dicitur ꝙ delegatus nõ cõpellitur ſuſcipere delegationẽ. qđ non eſſet ſi foret de iuriſdictione delegantis. poſito qđ delegatio non valeret: qa poſſet cogi de facto: ideo gl. ſic fuit locuta. ꝙ in ſecundo caſu delegatus nõ erat de iuriſdictione delegantis: ſed certè etiã ſi delegatio eſſet valida, non cõpelleretur tunc delegatus acceptare. vt patet in alia gl. ſup verbo. [reſediſ
5 ſent.] † In gl. quę incipit. ſ. [cõſenſum. ibi. [habebat aliâs iuriſdictionem.] ſubaudi ordinariã, puta præſes delegauit magiſtratui municipali qđ fieri põt. vt in l. pretor. ff. de iuriſ. om. iudi. & hoc ideo dicit gl. qđ ſi non haberet aliã iuriſdictionẽ, ex cõſenſu partium ſpõte corã eo litigantiũ nõ poſſet acquirere. vt in l. priuatorum. j. de iuriſ. om. iu. Sed ſi habebat, põt acquirere ex ꝓrogatione: vt in l. j. c. ti. gl. tenet ꝙ acquirat per illã l. Tu diſtingue vt dixi